

1, 2, 3, Bagdad

Manuel Rodríguez (ell prefereix Manolo) és l'autor del monument al soldat iraquí que decora la plaça més important de Bagdad; a més, en la seua trajectòria es combinen els bustos de famosos i alguna aparició televisiva.

Manolo Rodríguez va nàixer fa 53 anys a Navaixes un poble de l'Alt-Palància famós per les seues fonts amb propietats medicinals i refugi tradicional d'estiu de les famílies benestants de València. En la casa familiar, ara en obres per reforma, Manolo treballa en la seua última creació: una imatge religiosa en fusta. "El tema religiós no m'atrau, hi estàs molt lligat, però la fusta és el que més m'agrada treballar, per això ho faig". Manolo ha vist trencat últimament el seu retir perquè les ràdios no han deixat de trucar-li. "Ja veus tu, si jo no puc contar res perquè de política no entenc, i de la guerra tampoc perquè a mi és un tema que no m'agrada gens".

Malgrat la seua aversió pels temes bèl·lics, Manolo Rodríguez va guanyar el 1983 el concurs d'escultura que havia convocat el govern iraquí, amb un tema molt concret. Es tractava de fer un homenatge al combatent que havia mort en la guerra contra l'Iran. "Vaig veure que era un premi important i, a més, jo sempre havia estat atret per la qüestió islàmica, pel seu art i fins i tot per l'escriptura, que té uns traços molt fins, potser hi influeix el període històric en el qual nosaltres fórem àrabs, no ho sé. Al principi vaig estar dubtant 15 dies, però després em vaig decidir. Temia que el premi estiguera ja decidit, això passa de vegades —i riu nerviosament—, però allí són molt durs i rectes en això, fixa't que el segon premi va ser un iraquí".

Amb el premi guanyat, que incloïa una invitació, amb les despeses pagades, per a visitar el país, Manolo va realitzar un primer viatge a Bagdad, on va ser acompanyat pel director general de Belles Arts i també pel ministre de cultura Latif Nsayyif Jassim, "un home molt culte i amb tanta sensibilitat i tan dolç en el tracte que estic realment impressionat amb ell".

LES PORTES DE BAGDAD

Allí començaren les primeres sorpreses. "Després de viatjar per algunes ciutats i veure coses com la restauració de Babilònia, vaig veure la reproducció que estan fent de les portes de Bagdad i la traductora em digué que a una d'elles li anaven a posar el meu nom. Jo em vaig quedar de pedra i ella pensà que estava enfadat, em digué que si trobava algun lloc millor el canviaven, però jo li vaig dir que no, que em feia molta il·lusió. Perquè ja veus tu, en un lloc tan allunyat, que estiga el nom d'un, no et sembla..."

Després d'un temps d'incertitud per motiu de la guerra Iran-Iraq li van trucar perquè assistís a una exposició, "volien que exposara alguna cosa perquè per a ells ets el millor del món si has guanyat aquest premi, encara que jo m'esforçava per negar-ho", i després de l'exposició ja vingué l'anunci que el monument començaria a fer-se realitat.

"Jo no ho havia dubtat encara que tots els meus amics em deien que no es faria. No

tenia cap paper firmat perquè tot ho vaig fer de paraula i sabia que hi havia la guerra pel mig però jo veia que allí l'activitat cultural no s'aturava, continuava amb gran vitalitat quan allò més lògic és que s'ature. Allí no; estan un poc obsessionats amb la cultura".

A finals d'octubre del 88, amb la guerra finalitzada, Manolo Rodríguez es traslladà a Bagdad per preparar i dirigir la construcció del monument. "La guerra ja havia acabat, però la veritat és que jo no vaig notar molt la diferència perquè jo en cap moment vaig tenir la impressió de trobar-me en un país en guerra. Només al final m'adonava que hi havia molts xiquets i moltes dones i menys xics joves, però això era tot".

Després de conèixer els seus ajudants, un equip de 16 escultors encapçalats pel que havia quedat segon en el concurs, Manolo començà a dirigir les obres. "Em digueren que jo no havia de treballar, que m'ocupara únicament de dirigir l'escultura i que quedara al meu gust. No bé, sinó al meu gust. Jo tenia carta blanca i feia el que volia. Però no vaig poder aguantar molt de temps sense fer res. Per a mi és insuportable quedar-me mirant, em pose malalt. Jo no puc limitar-me a dirigir i menys en una obra que és meua. Al principi, quan vaig començar a treballar, em miraven d'una manera estranya però al dia següent, em vaig quedar un poc després del treball amb els escultors per parlar amb ells i que ens coneguérem tots pels

nostres noms. Jo volia que em digueren Manolo i no doctor o professor com feien. Calia ser un grup d'amics per tal de treballar a gust".

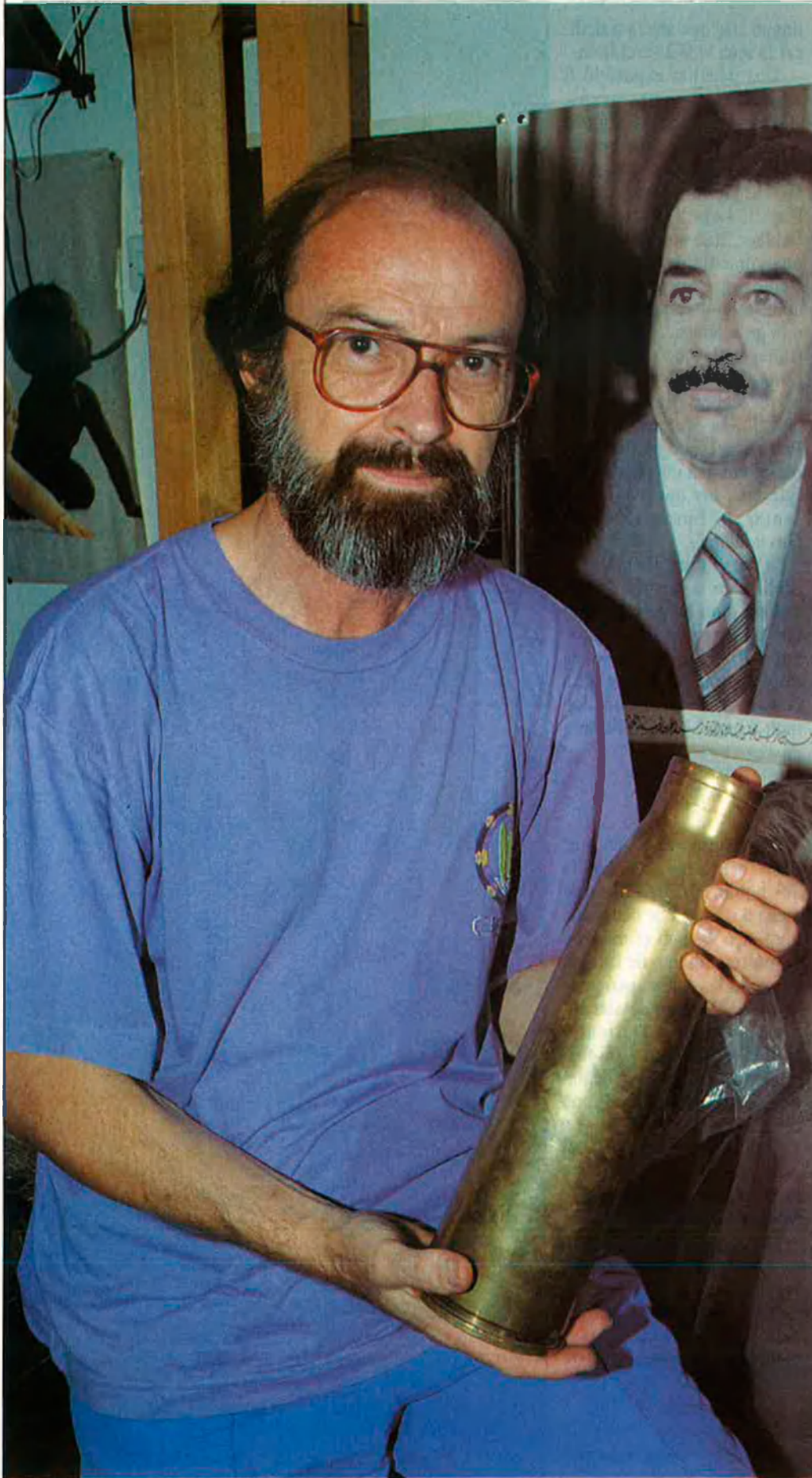
Però malgrat l'hospitalitat oriental va haver de patir algun *record històric*, "el director de la foneria, que era el segon classificat, estava una mica molest amb mi i una vegada li va dir a la traductora: "es repeteix la història, fa vuit segles Rodrigo va expulsar Tarq d'Espanya i ara un altre Rodríguez expulsa Tarq, (era el seu nom) de Bagdad".

Això va ser només una excepció. "Em tractaven molt bé. Tenia totes les comoditats i no em podia queixar de res. Vaig rebutjar un xalet que em deixaven perquè preferia l'hotel. Un hotel immens on de tant en tant podia sopar amb algun empresari espanyol".

UN JARDÍ DE ROSES

Alguns detalls són els que vénen amb més força a la ment de l'escultor, que sembla haver-se endut de l'Iraq la mateixa imatge que podria haver tret d'una estada a un paradís oriental, tret de qualsevol pel·lícula de Hollywood. "Mira, jo tenia tots els dies un ram de roses fresques en la terrassa de l'habitació, i en la cambra de bany sempre hi havia una rosa roja que es reflectia en els espills que hi havia i feia una impressió molt bonica, era com si estiguera en un camp de roses".

Després de gairebé un any de treball, al setembre de 1989, quedava inaugurat el monument, una immensa mola de bronze, alguna part

del qual procedia de les beines dels míssils utilitzats durant la guerra, coronada per un soldat que avança amb la bandera iraquiana i un fusell. "Està col·locat en la millor plaça de Bagdad i té vigilància dia i nit, ja t'he dit que estan una mica obsessionats per les obres d'art. A més, ha quedat com a imatge del tele-diari de les set".

KUWAIT, COM UN GIBRALTAR

Les impressions sobre la vida a Iraq li vénen com una pluja d'anècdotes. "Jo no sé ni anglès ni àrab, però connectava amb la gent. Fixa't que tornava caminant per la de nit a l'hotel, allí hi ha molta seguretat, és un règim molt dur però en algunes coses ens guanya, ja veus, i volia comprar algun suc però els venedors no em volien cobrar". També em sorprengué que el ministre de Cultura utilitzara els dissabtes per rebre qui volguera visitar-lo sense demanar visita.

Un dia els policies pujaren una dona molt vella que va baixar amb un somriure de satisfacció total. Ja veus tu què li hauria solucionat, no res, però aquestes coses serveixen molt perquè la gent estiga contenta".

Tot i que no vol opinar de política i que confessa no entendre-hi gens, la situació actual el preocupa. "Jo no podia imaginar açò, però sí que sentia comentar; per a ells Kuwait és com una espècie de Gibraltar, perquè abans era d'Iraq. Però, a més, hi ha el problema de l'eixida al Golf, que fa que estiguen en les mans d'Aràbia Saudita i de Turquia.

Ara, la situació és tensa encara que ja hi ha països que s'estan despenjant dels Estats Units. Ací és on veig el màxim perill, si els americans llancen un míssil, serà com encendre la metxa"

També hi ha crítiques per

a l'ambaixada espanyola: "l'ambaixador és una persona estranya. M'advertia que anara alerta amb tot, quan amb mi sempre s'han portat molt bé, no deixa la gent anar al seu aire".

Passada l'experiència, Manolo pensa tornar "perquè estic convidat a una exposició a l'octubre i a més allí tinc molts amics. Gent que he conegut en el carrer, al marge de la vida oficial, que és una altra cosa. És molt emocionant veure la gent abraçant-te i dient-te que no te'n vages de Bagdad".

GWENDOLINE,
GWENDOLINE

La carrera escultòrica de Manolo Rodríguez té una trajectòria moltes vegades insòlita. Ja el seu començament és ben curiós. "Vaig nàixer a Navaixes, en un xalet molt gran, del qual mon pare era el jardiner.

Vaig començar a anar al col·legi als sis anys i vaig acabar als catorze. De sempre, jo anava agafant fang del camp i modelava figures sense saber molt bé el que feia. Els amos de la casa on treballava mon pare volien que estudiara a València o que ingressara al seminari, però jo no volia. Així, doncs, vaig començar a treballar. Fins que un estiu aparegué pel poble un estudiant de belles arts que em va veure i em digué que provara a ingressar en l'acadèmia de Sant Carles. Vaig modelar tot l'estiu com un boig, res em semblava bé. Els meus pares no podien per aquella època pagar-me totes les despeses que significava traslladar-me a estudiar a València. Els amos del casal digueren que si l'acadèmia deia que jo servia, em pagarien els estudis, però si no, em tocaria tornar a treballar. Sortosament hi vaig ser admès sense problemes i em vaig instal·lar a València". Des d'aquell moment Manolo

tingué clar que anava a dedicar la seua vida a l'escultura.

Una peculiar exposició li va obrir les portes grans. "Quan vaig acabar els estudis vaig començar a fer bustos d'artistes famosos d'aquella època. He modelat Concha Piquer, Lola Sevilla i Toni Leblanc, que aleshores feien una comèdia de gran èxit a València; Concha Velasco, amb la qual encara mantinc una gran amistat, Carlos Larranaga i la que era la seua dona, Ma. Luisa Merlo, a Maria Mahor, Arturo Fernández, Julián Mateos, Vicente Parra (crec que és dels que millor em van quedar) i Julio Iglesias l'any que es va presentar a Eurovisió amb *Gwendoline*".

La mostra tingué una gran acollida en la premsa, "deien que era molt bo però jo sabia que no estava a l'altura que em volien posar. Després d'això, me'n vaig tornar ací a Navaixes perquè és un lloc molt tranquil i puc treballar a gust".

1, 2, 3

Des d'aleshores Manolo es retira a la seua residència del poble. "Jo treballo tota mena de temes i de materials, mira, açò és amb el ministre –i mostra una foto de l'àlbum on recull les seues aparicions en premsa i el seu dossier sobre l'aventura a l'Orient–, però el meu favorit és la fusta. Ara, normalment et demanen bronze i també alguna cosa de pedra".

"Això és l'*Un, dos, tres?*", li pregunta quan veig una foto de Manolo amb la inefable Maira Gómez Kemp.

"Sí, vaig eixir perquè em va cridar Chicho i a mi em feia gràcia. Ozores portava una escultura meua que es deia *La primavera*. Després vaig estar una estona parlant amb la Maira".

1, 2, 3 Bagdad.

Jordi Sebastià

